

نیازسنجی درس "کارآفرینی و آشنایی با کسب و کار" در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

نیکو یمانی، مهدیه موسوی، فریبا حقانی*

چکیده

مقدمه: موتور حرکت و رشد اقتصاد یک جامعه، کارآفرینان هستند که جامعه را توسعه می‌بخشند. اولین گام در توسعه کارآفرینی در دانشگاه، برنامه‌ریزی و نیازسنجی آموزش کارآفرینی است، لذا این پژوهش با هدف نیازسنجی درس کارآفرینی و آشنایی با کسب و کار انجام شد.

روش‌ها: مطالعه از نوع توصیفی مقطعی و شامل سه بخش بود. بخش اول مرور متون، مطالعه رئوس مطالب آموزشی کارآفرینی در دانشگاه‌ها در زمینه‌ی کارآفرینی، بخش دوم مصاحبه با افراد شاخص در این زمینه تهیه فهرستی از نیازهای آموزشی در سه حیطه شناختی، مهارتی و نگرش در قالب یک پرسشنامه و در نهایت بخش سوم انجام تکنیک دلفی و نظر خواهی از متخصصین به منظور تایید نهایی نیازها بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده آمار توصیفی انجام شد.

نتایج: در بخش اول ۴۹ عنوان آموزشی، در بخش دوم ۷۹ شایستگی و در بخش سوم و انجام تکنیک دلفی ۳۵ نیاز آموزشی در سه حیطه مختلف دانش، مهارت و نگرش (به ترتیب ۲۴، ۶ و ۵ نیاز) استخراج شد.

نتیجه‌گیری: با توجه به استخراج نیازهای آموزشی درس کار آفرینی به منظور بالابردن مهارت‌های کارآفرینی، پیشنهاد می‌گردد برنامه درس کارآفرینی و آشنایی با کسب و کار در دانشگاه علوم پزشکی بر اساس این نتایج تنظیم گردد و بدین وسیله گامی مؤثر در پیشبرد اقتصاد جامعه و توانمندسازی دانش‌آموختگان برداشته شود.

واژه‌های کلیدی: نیاز آموزشی، نیازسنجی، کارآفرینی، توانمندی، برنامه‌ریزی درسی

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / ۱۳۹۵؛ ۱۶(۳۸): ۳۲۰ تا ۳۲۷

مقدمه

کارآفرینی به عنوان یکی از ضروریات هزاره جدید (۱) و عنصر مهم در جوامع مدرن، عامل کلیدی رشد اقتصادی و مشارکت ایده‌های نو در اقتصاد است (۲) که اولین بار در زبان فرانسه ابداع شد (۳). فیض بخش به نقل از ژوزف شومپتر (Josef Shompter) (پدر کارآفرینی) بیان می‌دارد

کارآفرین، نیروی محرکه اصلی در توسعه اقتصادی و نقش آن نوآوری یا ایجاد ترکیب‌های تازه از مواد است (۴). به بیانی منظور از کارآفرینی توانایی و هنر توسعه مدیریت، سازمان‌دهی و سرمایه‌گذاری یک کسب‌وکار با در نظر گرفتن خطرات آن در راستای ایجاد سود و منفعت است (۵). سه دلیل مهمی که ضرورت توجه به موضوع کارآفرینی و توسعه را دوچندان کرده است، تولید ثروت، توسعه فناوری و ایجاد اشتغال است (۶). به منظور رفع معضل بیکاری، افراد باید به خوداشتغالی بپردازند و بایستی توانایی کارآفرینی از طریق آموزش، تعلیم، تجربه و مراقبت‌های بهداشتی و مشابه آن در افراد افزایش یابد (۷).

دانشجویان علوم پزشکی نیز با انبوهی از اطلاعات و مهارت‌های لازم روانه بازار کار می‌شوند، اما به دلیل ظرفیت

* نویسنده مسئول: دکتر فریبا حقانی (دانشیار)، گروه آموزش پزشکی، مرکز

تحقیقات آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران.

haghani@edc.mui.ac.i

دکتر نیکو یمانی (دانشیار)، گروه آموزش پزشکی، مرکز تحقیقات آموزش علوم پزشکی،

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران. yamani@edc.mui.ac.ir

موسوی، دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش پزشکی، مرکز تحقیقات آموزش علوم

پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران.

mahdiehmousavi@yahoo.com

تاریخ دریافت مقاله: ۹۴/۹/۲۹، تاریخ اصلاحیه: ۹۵/۱/۲۳، تاریخ پذیرش: ۹۵/۴/۱۲

محدود پست‌های سازمانی در مراکز خدماتی دولتی و خصوصی و نداشتن مهارت‌های کارآفرینی و کسب و کار، به جمع بیکاران می‌پیوندند. بنابر این شرط لازم برای توسعه اقتصادی در حوزه سلامت، مجهز شدن دانشجویان و دانش‌آموختگان این حوزه به مهارت‌های کارآفرینی و راه‌اندازی کسب و کار است (۸).

بررسی‌های اولیه در خصوص آموزش‌های ارائه‌شده در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و نیازهای آموزشی جهت ایجاد و ارتقای کارآفرینی نشان داده است که هنوز آموزش‌های ارائه‌شده در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی با نیازهای آموزشی جهت ایجاد و ارتقای کارآفرینی متناسب نیست (۹). این در حالی است که مهم‌ترین محدودیت‌های راه‌اندازی کسب‌وکارهای نوظهور محدودیت‌های آموزشی بوده و در این بخش مهم‌ترین عوامل به‌کارگیری شیوه‌های سنتی آموزش در مدارس و دانشگاه‌ها، فقدان آموزش‌های راه‌اندازی و مدیریت کسب‌وکار، نبود تناسب آموزش‌ها با نیازهای آموزشی متقاضیان دوره‌های آموزش کارآفرینی و نامناسب بودن آموزش‌های موجود در زمینه کارآفرینی بیان شده است (۱۰).

محتوای آموزش کارآفرینی در دانشگاه‌ها باید به گونه‌ای طراحی گردد که شناخت افراد را از مسائل اطراف خود بالا برد و قدرت تحلیل مسائل را به گونه‌ای متفاوت با دیگران به دانشجویان رشته‌های کارآفرینی عطا کند (۱۱). سه دسته عوامل ساختاری، رفتاری و زمینه‌ای بر نوآوری و کارآفرینی سازمانی در دانشگاه‌های علوم پزشکی مؤثر هستند که وضعیت کلی آن‌ها، متوسط است. بنابراین توصیه می‌شود تغییر نگرش مدیریتی به نظام اداری، اصلاح ساختار مبتنی بر راهبردهای جدید، تمرکززدایی و اصلاح سیستم‌ها و روش‌های کاری به منظور بهبود وضعیت نوآوری و آموزش کارآفرینی سازمانی در اولویت نظام اداری دانشگاه‌های علوم پزشکی قرار گیرد (۱۲).

با توجه به تنوع و تعداد فعالیت‌هایی که در خدمات بهداشتی درمانی وجود دارد، فرصت‌های بی‌شماری برای کارآفرینی

فرا روی افراد قرار دارد (۱۳)؛ همچنین عواملی مهمی نظیر هزینه روزافزون خدمات، رقابت فناوری گران‌قیمت، سالمند شدن جمعیت و تنوع فرهنگی زیاد محیط ارائه خدمات بهداشتی را تحت تأثیر قرار داده است. سازمان‌های بهداشتی درمانی در مواجهه با هرکدام از این چالش‌ها پیچیده‌تر شده‌اند و لذا به دنبال راهکارهایی برای بقای درازمدت خود هستند (۱۴). آموزش و برنامه‌ریزی کارآفرینی یکی از راهکارهای مؤثر در استفاده از فرصت‌ها است (۱۵).

برنامه درسی محصول برنامه‌ریزی درسی است که شامل سازمان‌دهی یک سلسله فعالیت‌های یاددهی و یادگیری به منظور ایجاد تغییرات مطلوب در رفتار یادگیرنده‌ها و ارزشیابی میزان تحقق این تغییرات است (۱۶) و تشخیص نیازهای آموزشی به عنوان اولین گام طراحی آن مطرح می‌گردد (۱۷). به منظور بالا بردن کیفیت و اثربخشی برنامه‌های درسی، طراحی برنامه‌های درسی باید از نیازسنجی آموزشی آغاز شود (۱۸).

نیازسنجی یکی از مقوله‌های پرکاربرد در آموزش است که در سطوح و الگوهای مختلف انجام می‌پذیرد و با توجه به اهمیت و تأثیر اجتماعی، اقتصادی، سیاسی کارآفرینی در توسعه جامعه و راهکارهایی که به دنبال کارآفرین نمودن افراد در جامعه ایجاد می‌گردد. آموزش و توسعه آن از عوامل تأثیرگذار است. لذا تأکید بر برنامه‌ریزی درس کارآفرینی برای دانشجویان بیش‌تر شده و برنامه‌ریزی این درس از سوی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی مورد تأکید قرار گرفته است (۱۹). هدف از این مطالعه نیازسنجی درس کارآفرینی برای دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی است.

روش‌ها

این مطالعه از نوع توصیفی و کاربردی است که در سال ۹۳-۱۳۹۲ در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان انجام شده است و در برگرفته سه بخش است. بخش اول شامل مرور متون، مطالعه رئوس مطالب آموزشی کارآفرینی در

دانشگاه‌های داخل و خارج به صورت هدف‌مند بدین ترتیب انجام شد: دانشگاه‌های تیپ ۱ داخل کشور که دارای درس کارآفرینی می‌باشند و نیز انتخاب برترین دانشگاه‌های دنیا در زمینه کارآفرینی که با استفاده از کلیدواژه‌های "Entrepreneurship" و "university" در موتور جستجوی Google انجام شد. در این جستجو سایت www.entrepreneurship.com انتخاب گردید که این سایت برترین دانشگاه‌ها را در زمینه کارآفرینی سالیانه معرفی می‌نماید و سپس با مراجعه به سایت این دانشگاه‌ها مطالب آموزشی مرتبط با کارآفرینی در آن دانشگاه‌ها مورد مطالعه قرار گرفت. بخش دوم شامل مصاحبه با ۱۰ نفر از کارآفرینان برتر سال ۹۲ وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی بود که معیار ورود به تحقیق ارتباط نوع کارآفرینی آنها با علوم بهداشتی و درمانی بود و شناسایی آن‌ها از طریق سایت کارآفرینان برتر ملی انجام شد. همچنین مصاحبه با ۶ نفر از اساتید دانشگاه علوم پزشکی اصفهان که به واسطه تدریس دروس مرتبط با کارآفرینی و یا جایگاه شغلی خود (مدیر ارتباط با صنعت دانشگاه، مدیر فن‌آوری‌های نوین دانشگاه) با این مقوله آشنایی داشتند. انتخاب این نمونه‌ها مبتنی بر هدف انجام شد. این مصاحبه‌ها نیمه ساختاریافته و در خصوص توانمندی‌های ضروری یک کارآفرین از دیدگاه این افراد بود.

با استفاده از توانمندی‌های استخراج شده به شرح پیشگفت و رؤس مطالب آموزشی دانشگاه‌های داخل و خارج از کشور پرسشنامه‌ای مشتمل بر نیازهای آموزشی در سه حیطه شناختی با ۴۰ گویه، مهارتی با ۲۳ گویه و نگرشی ۱۲ گویه تهیه شد. روایی پرسشنامه توسط ۴ نفر از متخصصین مدیریت برنامه‌ریزی آموزشی مستقر در مرکز توسعه آموزش پزشکی دانشگاه تأیید و پایایی آن با استفاده از نرم‌افزار SPSS-13 با استفاده از نظر ۱۰ نفر از متخصصین کارآفرینی و روش آلفای کرونباخ معادل $\alpha = 0.78$ محاسبه گردید.

برای هر گویه با مقیاس لیکرت ۴ گزینه (خیلی لازم است ۴ نمره، لازم است ۳ نمره، خوب است ۲ نمره، لازم نیست ۱ نمره) در نظر گرفته شد.

بخش سوم به منظور تعیین و اولویت‌بندی نیازهای درس کارآفرینی و آشنایی با کسب و کار از تکنیک دلفی استفاده شد. بدین منظور پرسشنامه حاصل از بخش اول و دوم برای ۳۰ نفر از اعضای هیأت علمی دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران (به عنوان نماینده کنسرسیوم جهانی کارآفرینی در کشور ایران) و ۳ نفر از اساتید دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (به واسطه تخصص و تجربه تدریس مطالب مرتبط با کارآفرینی و جایگاه شغلی) از طریق پست الکترونیک ارسال و جمع‌آوری گردید. مبنای انتخاب و اولویت‌بندی در هر حیطه اخذ نمره ۳ و ۴ به عنوان معیار قبول در مرحله اول تکنیک دلفی و اعداد بین ۳ و ۲ نیز به عنوان معیار جهت تکرار دلفی بود که با توجه به نتایج، نیاز به تکرار مرحله دوم دلفی بود. یافته‌ها با استفاده آمار توصیفی تحلیل شد.

نتایج

نتایج حاصل از بخش اول مطالعه شامل مطالعه رؤس مطالب آموزشی کارآفرینی و آشنایی با کسب و کار در دانشگاه‌های داخل و خارج از کشور شامل ۴۹ عنوان آموزشی در راستای افزایش مهارت و دانش کارآفرینی بود. در بخش دوم شایستگی‌های ضروری یک کارآفرین از دیدگاه افراد برتر در زمینه کارآفرینی ۷۹ شایستگی استخراج گردید. جهت انتخاب مناسب‌تر و همچنین تعیین اولویت عناوین استخراج شده در بخش اول و دوم، در راستای تحقق هدف پژوهش نیازسنجی درس کارآفرینی و آشنایی با کسب و کار نظرخواهی از متخصصین انجام شد.

از مجموع ۳۳ پرسشنامه ارسال شده ۳۰ پرسشنامه جمع‌آوری گردید که پس از مرتب نمودن نیازها بر اساس نمرات کسب شده از بیش‌ترین به کم‌ترین نمره با استفاده از

نرم افزار Excel، ۲۴ نیاز آموزشی در حیطه شناختی استخراج گردید (جدول ۱).

جدول ۱: نیازهای آموزشی (حیطه شناختی) درس کار آفرینی
با توجه به امتیاز کسب شده در مرحله اول دلفی

رتبه	حیطه دانش (شناختی)	امتیاز
۱	معماری شبکه های کارآفرینی	۴
۲	خلاقیت و ابتکار	۴
۳	مدیریت و سازمان دهی	۴
۴	نحوه ارزشیابی ایده	۴
۵	نیازها و مشکلات مصرف کننده کالاهای نظام سلامت	۴
۶	مدیریت پروژه	۴
۷	اصول و تکنیک های کارآفرینی	۴
۸	ایده سازی	۴
۹	مدیریت نوآوری و خلق تکنولوژی	۴
۱۰	به کارگیری ارزش ها و باورهای مصرف کننده در کار	۴
۱۱	تفکر انتقادی	۴
۱۲	حل مسأله	۳/۹
۱۳	سیاست گذاری در کسب و کار	۳/۹
۱۴	مدیریت استراتژیک	۳/۵۴
۱۵	فنون بازاریابی	۳/۵۴
۱۶	نحوه تأمین و مدیریت منابع موجود	۳/۵۴
۱۷	ویژگی ها و محدودیت های بازار حوزه سلامت در حیطه تخصص فرد	۳/۵۴
۱۸	قوانین حاکم بر نظام سلامت	۳/۵۴
۱۹	استانداردهای بهداشت و درمان در حیطه تخصص فرد	۳/۵۴
۲۰	سیستم های بازار یابی	۳/۵۴
۲۱	عوامل اجتماعی تأثیرگذار بر کارآفرین و کارآفرینی	۳/۳۶
۲۲	آنالیز داده ها	۳/۱۸
۲۳	مدیریت خطر	۳/۰۹
۲۴	روش های جستجو در اینترنت	۳/۰۹

با توجه به امتیاز اختصاص داده شده به هر نیاز در حیطه شناختی، معماری شبکه های کارآفرینی، خلاقیت و ابتکار، مدیریت و سازمان دهی، ارزشیابی ایده، نیازها و مشکلات مصرف کنندگان کالاهای نظام سلامت و مدیریت پروژه و همچنین اصول و تکنیک های کارآفرینی، ایده سازی، به کارگیری ارزش ها و باورهای مصرف کننده در کار، مدیریت نوآوری و تفکر انتقادی

دارای بیشترین اولویت بود.
پس از مرتب نمودن نیازها در حیطه مهارتی بر اساس نمرات کسب شده از بیشترین به کمترین نمره ۶ نیاز اول آموزشی در این حیطه استخراج گردید (جدول ۲).

جدول ۲: نیازهای آموزشی (حیطه مهارتی) درس کار آفرینی با
توجه به امتیاز کسب شده در مرحله اول دلفی

رتبه	حیطه حرکتی (مهارتی)	امتیاز
۱	به کارگیری تکنیک های کارآفرینی	۴
۲	ارائه طرح های اقتصادی کار آفرین	۴
۳	تجاری سازی ایده	۴
۴	ارزیابی فرصت های کارآفرینی	۴
۵	توانایی خلق محصولات و خدمات جدید	۳/۶۳
۶	تدوین یک طرح برای به ثمر رساندن یک ایده	۳/۶۳

از دیدگاه متخصصین در حیطه مهارتی به کارگیری تکنیک های کارآفرینی، ارائه طرح های اقتصادی کارآفرین، تجاری سازی ایده و ارزیابی فرصت های کارآفرینی دارای بیشترین امتیاز بود.

در حیطه نگرش نیز به همان ترتیب بررسی نیاز شناختی و مهارتی انجام شد که پس از مرتب نمودن نیازها بر اساس نمره هر کدام ۵ نیاز اول آموزشی در حیطه نگرشی استخراج که در جدول ۳ نشان داده شده است.

جدول ۳: نیازهای آموزشی (حیطه عاطفی) درس کار آفرینی با
توجه به امتیاز کسب شده در مرحله اول دلفی

رتبه	حیطه نگرشی	امتیاز
۱	روش های افزایش اعتماد به نفس	۳/۸۱
۲	درک اهمیت کارآفرینی در ایجاد کسب و کار مستقل	۳/۸۱
۳	روش های ایجاد انگیزه در ارائه افکار نو	۳/۸۱
۴	روش های ایجاد اشتیاق در نوآوری در حیطه تخصص فرد	۳/۸۱
۵	ایجاد نگرش مثبت در انجام کارهای تیمی	۳/۸۱

بحث

با توجه به اهمیت و ضرورت آموزش کارآفرینی در دانشگاه، مطالعه حاضر تلاش نمود با استفاده از تجارب سایر دانشگاه‌های خارج و داخل و نظرات افراد صاحب نظر و با تجربه، به نیازسنجی درس کارآفرینی و آشنایی با کسب و کار بپردازد. درنتایج پژوهش انجام شده در راستای آسیب شناسی فرایند کارآفرینی در برنامه درسی رشته‌های تحصیلی دانشگاهی، ذکر شده است که در آموزش کارآفرینی با توجه به این که انتظار می رود دانشجویان مفاهیم، نگرش و مهارت‌های کارآفرینی را فرا بگیرند، آموزش باید مطابق با اصول و مبانی نظری موجود در این زمینه باشد و برنامه درسی مطلوبی برای ایشان طراحی شود (۱۹). به منظور آموزش موثر کارآفرینی، بایستی تلاش نمود تا نیازهای آموزشی دانشجویان در زمینه کارآفرینی شناسایی شود. نیازسنجی باعث می‌شود برنامه‌های آموزشی متناسب با نیازهای واقعی دانشجویان باشد (۲۰).

با توجه به نتایج نیاز سنجی حاضر، مبانی کارآفرینی و مبانی مدیریت در حیطه شناختی و ایده‌سازی و مهارت خلق تکنولوژی در حیطه مهارتی دارای بیشترین امتیاز و در اولویت بودند همان‌طوری که صبغ یزدی در بررسی محتوای آموزشی و روش‌های ارائه درس کارآفرینی در دانشگاه‌ها و پیشنهاد یک برنامه مناسب برای دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی از اصول و مبانی کارآفرینی و توانمندی فراگیر در ارائه یک ایده و تبدیل آن ایده به یک طرح تجاری به عنوان اصلی ترین محتوای درسی نام برده است (۲۱)؛ لیکن صفری و همکارانش در نیاز سنجی آموزش و مهارت‌های کارآفرینی ماده آموزشی ارتباطات بیشترین امتیاز و حسابداری کمترین امتیاز را کسب نموده است (۲۲). این تفاوت در نتایج به دلیل استفاده از روش‌های متفاوت نیاز سنجی و همچنین جامعه مورد پژوهش است که درتحقیق صفری محدود به رشته علوم انسانی بوده است.

معماری شبکه‌های کارآفرینی و فناوری اطلاعات نیز دارای امتیاز و اولویت بالایی بودند همان‌طور که حسینی لرگانی در مقاله خود با عنوان کارآفرینی زیرساختی ضروری در هزاره سوم، فناوری اطلاعات را جزیی از کارآفرینی دانسته و پیشرفت و توسعه آن را جزیی مهم در خدمت تولید کالا و کارآفرینی بیان نموده است (۱).

در حیطه نگرش روش‌های ایجاد اعتماد به نفس دارای بیشترین امتیاز از دیدگاه متخصصین کارآفرینی بوده است که سوویت شتز (Shobhit Seth) از اعتماد به نفس به عنوان یکی از ده ویژگی اصلی برای یک کارآفرین موفق یاد می‌کند (۲۳).

از جمله موارد تعیین شده در حیطه شناختی اصول و تکنیک‌های کارآفرینی است که از تکنیک‌های کارآفرینی در متون علمی به عنوان جوهره راه اندازی کسب و کار مستقل بیان می‌گردد (۱۱ و ۱۹). معقول و منطقی است که یک فرد برای راه اندازی کسب و کار مستقل و اشتغال زایی بایستی بر مهارت‌ها و تکنیک‌های کارآفرینی مسلط باشد و در راستای رسیدن به خود کفایی از این ابزار استفاده کند. این موضوع در حیطه نگرش نیز بیان شده است و باتوجه به نتایج حاصل از مرحله دوم این مطالعه درک اهمیت کارآفرینی در حیطه نگرش از جمله موارد با اهمیت بیان شده است.

نیاز آموزشی دیگری که در این مطالعه اهمیت و اولویت بالایی در حیطه شناختی دارد خلاقیت و ابتکار است که ضرغامی در پژوهش در دانشگاه علم و صنعت ایران از وجود ارتباط معنادار قوی و مثبتی بین میزان خلاقیت و انگیزه به کارگیری نوآوری در افراد صحبت می‌کند. خلاقیت و نوآوری عامل مهمی در کارآفرین بودن افراد است و در متون علمی نیز از ویژگی‌های اصلی فرد کارآفرین خلاقیت و ابتکار فرد است (۲۴).

با نگاهی کلی نتایج نیاز سنجی حاضر با نتایج نیاز سنجی‌های انجام شده در سایر دانشگاه‌ها (۲۱ و ۲۵) بسیار مطابقت دارد، تفاوت آن با بیشتر پژوهش‌های انجام

گرفته در راستای برنامه‌ریزی و نیازسنجی کارآفرینی در دانشگاه‌های دیگر تقسیم‌بندی به سه حیطه مختلف است لیکن نیازهای تعیین شده تفاوت چندانی ندارد.

با توجه به نتایج پیشنهاد می‌گردد در مطالعات دیگر به برنامه‌ریزی درسی تحت عنوان کارآفرینی برای دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی پرداخته شود و یا دوره‌های جهت توانمند نمودن فارغ‌التحصیلان برنامه‌ریزی گردد.

نقطه قوت این مطالعه نسبت به سایر مطالعات از این قبیل که در دانشگاه‌های دیگر انجام شده است استفاده از چند خرده مطالعه در انجام نیاز سنجی بوده است که با مرور منابع اطلاعاتی و استفاده از نظر متخصصین و افراد شاخص در این زمینه انجام شده است.

نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج نیاز سنجی این پژوهش باید گفت آنچه در سه حیطه شناختی، مهارتی و نگرش در این مطالعه

مشخص شده نیازهای آموزشی اصلی یک دانش‌آموخته مجهز به دانش و مهارت کارآفرینی و همچنین انگیزه وی در ایجاد کسب و کار موفق است. در واقع این نیازها خلاء آموزشی موجود در فارغ‌التحصیلان که فاقد کارآیی لازم در راه‌اندازی کسب و کار مناسب هستند، را نشان می‌دهد. این نیازهای آموزشی در کارآفرین نمودن فرد نقش پر اهمیت و سازنده‌ای دارد؛ یعنی برنامه‌ریزی بایستی به گونه‌ای انجام پذیرد که راه فرد در کسب این دانش و مهارت‌ها با ایجاد شوق و انگیزه در وی هموارتر گردد.

قدردانی

نویسندگان بر خود لازم می‌دانند که از کلیه عزیزانی که در جلسات مصاحبه و یا از طریق ایمیل پاسخ‌گویی مابودند و همچنین اساتید محترمی که ما را از نظرات خود بهره‌مند نمودند تشکر و قدردانی نمایند.

منابع

1. Lorgani M, MiararabRazi R, Rezaei S. [Entrepreneurship education in the new millennium infrastructure for the employment of graduates]. Quarterly Journal of Research and Planing in Higher Education.2008; 14(4): 12-20. [Persian]
2. Chiru C,Tachiciu L,Ciuchete SG. Psychological factors ,behavioural variables and acquired competencies in entrepreneurship education. Proceeeded Social and Behavioral Sciences.2012; 46: 4010 – 4015.
3. Saljooghi M. [Entrepreneurship & Project]. 2th ed. Kerman:Khadamat farhangie Kerman ; 2008.[Persian].
4. Feyzbakhsh AR,Taghiyary HR,(Translator). [Entrepreneurship (Volume I)]. Hystrych R, Mayklp P, (Author). 6th ed. Tehran: Sharif University of Technology Publications; 2008. [Persian]
5. The Global Entrepreneurship Monitor is the world's foremost study of entrepreneurship. [citd 2016 July 18]. available from: www.gem con sortium.org.
6. Hedayati A, Yaseri A,(Translator). [Leading developer]. Mayer G, Dadly s, (Author). 7th ed.Tehran: Samt Publication; 2008. [Persian].
- 7.Behzadeyannejad GH. [Zarrorat Tavajoh Be Karafarini , Fanavari hay Pishrafteh]. Proceedings of entrepreneurship and high-tech; 2003. [Persian].
8. Zahiri M, toorani S. [Eraee Olgo Rah Andazi Marakez Karafarini dar Daneshgah hay Olom Pezeshki]. Journal of Research and Planning in Higher Education. 2008; 47: 1-18. [Persian].
- 9.Sharajsharifi A. [Baresy Karaie va Tanasob Amozesh hay Eraee shodeh dar Daneshgah ha va Marakez Amoozesh Aali ba Niazhay Amoozeshi jahat Ejad va Ertegha Karafarini].Do Mahnameh Mohadesi Modiriat. 2011; 5(46): 53-63. [Persian].
10. Amiri M, Zali MR , Majd M. [Mahdoodiyathaye Rah andaziyeh Kasbo karhaye Nozooohoor]. Toseeye Karafarii. 2009; 1(3): 81-102. [Persian]

11. Mazbohi S, Sharafi M, Moghadam M. [Barnameh Darsi Amoozesh Karafarini: Hadaf, Mohtava, Ravesh Tadris va Shiveh Arzyabi]. Journal of initiative and creativity in the humanities. 2012; 1(3): 97-130. [Persian].
12. Dehghan R, Talebi K, Arabioun A. [Organizational Entrepreneurship And Innovation At Medical Sciences Universities of Iran]. Payavarde salamat. 2012; 6 (1):22-33. [Persian]
13. Phillips FS, Garman AN. Barriers to Entrepreneurship in Health Care Organizations. J Health Hum Serv Adm. 2006; 28(4): 472-84.
14. Guo L. Entrepreneurship Management in Health Services: An Integrative Model. J Health Hum Serv Adm. 2006; 28(4): 504-30.
15. Yarmohammadian MH. [The principles of lesson planning]. 7th ed. Tehran: Yadvareh Publication; 2011. [Persian]
16. Yarmohammadian MH. [Educational Administration & planning]. 1st ed. Isfahan: Rahe Kamel Publication; 2009. [Persian]
17. Yamani N, Shakour M, Ehsanpour S. [Educational needs of reproductive health students: A Delphi study]. The Journal of Medical Education and Development. 2013; 8(2): 65-76. [Persian]
18. Packages developments and innovations in medical education. [citd 2015 feb 10]. Available from: <http://edc.mui.ac.ir/sites/edc.mui.ac.ir/files/pdf/Barnameh>.
19. MojallalChoboglo MA, Abdollahfam R, Tamjiddash E. [Pathology of curriculum of entrepreneurship in the academic (Case Study in Islamic Azad University Bonab)]. Productivity Management (Beyond Management). 2012; 5(18): 167-187. [Persian]
20. Khaleghi KH, Agahi H, Eskandari F. [Niaz hay Amoozeshi Modiriyat Karafrini Daneshjoyan Danshkadeh Keshvarzi Gharbe Iran]. Journal of Agricultural Research Management Training. 2015; 9(30): 3-15. [Persian]
21. Sabgh Yazdi SR. [Baresy Mohtavaye Amoozeshi va Ravesh Haye Eraee Darse Karafarini dar Daneshgah ha , Pishnahad yek barname Monaseb Baraye DaneshGahe Sanatti Khajeh Nasirodin Toosi]. [According to the research project]. Tehran: Daneshgahe Khajeh Nasirodin Toosi; 2006. [Persian]
22. Safari S, Sameizadeh M. [Niazsanji Amoozesh Danesh va Maharat Karafarini Reshtehay Olom ensani]. Journal of Technology Education. 2012; 7(7): 26-28. [Persian]
23. Seth Sh. 10 Characteristics of Successful Entrepreneurs. [citd 2014 Oct 10]. Available from: <http://www.investopedia.com/articles/personal-finance/101014/10-characteristics-successful-entrepreneurs.asp>.
24. Zarghami H, Jafari M, Akhavan P. [Investigate the relationship between creativity and motivation for innovation in research organizations: a case study in the Institute of Intelligent Signal Processing]. Ebtakar va Khalaghiat dar oolome ensani. 2012; 1(4):37-63. [Persian]
25. Harris M, Gibson SH. Examining the entrepreneurial attitudes of US business students. Education + Training. 2008; 50 (7): 568-81.

Need Assessment of the Course “Entrepreneurship and Familiarization with Business” in Isfahan University of Medical Sciences

Nikoo Yamani¹, Mahdieh Mousavi², Fariba Haghani³

Abstract

Introduction: *Entrepreneurs are the driving force behind the progress and economic growth of a society. The first step in developing entrepreneurship in universities is planning and performing an entrepreneurship need assessment. Therefore, the purpose of this study was to perform a need assessment of the course “entrepreneurship and familiarization with business”.*

Methods: *This descriptive cross-sectional research consisted of three parts. The first part; reviewing the literature and the topics of the entrepreneurship course in universities; the second part consisted of interviews with entrepreneurship experts and preparing a list of educational needs in terms of knowledge, skill and attitude in the form of a questionnaire; and in the third part, the Delphi technique and a survey of experts’ opinions were carried out to confirm the needs. Data were analyzed by means of descriptive statistics.*

Results: *Forty-nine educational topics as and 79 competences were found in the first and the second parts respectively. The third part including the Delphi technique led to 35 educational needs in three areas of knowledge (24), skills (6) and attitudes (5).*

Conclusion: *Given the educational needs of the entrepreneurship course, it is suggested that the curriculum of the course “entrepreneurship and familiarization with business” in medical universities should be planned according to these needs, thereby taking an effective step toward promoting the economy and empowering the graduates.*

Keywords: Educational Need, need assessment, entrepreneurship, ability, curriculum.

Addresses:

1. Associated Professor, Department of Medical Education, Medical Education Research Center, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran. Email: yamani@edc.mui.ac.ir
2. MS Student , Department of Medical Education, Medical Education Research Center, Isfahan University of Medical Sciences. , Isfahan, Iran. Email: mahdiehmousavi@yahoo.com
3. (✉) Associate Professor, Department of Medical Education, Medical Education Research Center, Isfahan University of Medical Science, Isfahan, Iran. Email: haghani@edc.mui.ac.ir